

40 cent

Er heeft zich een lange rij gevormd voor de hulpdes van de kleine supermarkt. Veel mensen hebben een loterijbriefje in hun hand. Dat verdwijnt in een machine. Ze heeft het al duizenden keren gezegd. „Helaas mijnheer, volgende week beter.” Hij grabbelt in zijn broekzak, legt twee euro vijftig op tafel. „Nou mijnheer, tot volgende week maar weer.” Hoofdschuddend over zoveel onrecht blaast hij de aftocht. Een dame neemt zijn plaats in. Ze toont de jonge medewerkster een kassabon en een reclamekrantje. „Kijk meisje, hier zie je op de bon dat ik 3,89 euro voor bitterkoekjes heb betaald. En in jullie reclamekrantje staan ze voor 3,49 euro. Dat scheelt dus 40 cent en die wil ik graag terug.”

Ik sta vlak achter haar. De rij achter ons groeit gestaag. Het ongenoegen is groot. „Mens, zeur niet over die 40 cent.” De dame reageert niet.

Het meisje is niet van haar stuk. „We gaan het nakijken, mevrouw.” Hoe ze ook bladdert in het krantje, de bitterkoekjes zijn niet in de aanbieding. „Zullen we samen naar de koekjes gaan kijken, mevrouw?”

De dame draait zich om. Mooi gaaf gezicht, haar verprut door een goedkope kleurspoeling. De kraag van haar bloesje is rafelig en ook haar jas heeft zijn langste tijd gehad. Blote voeten, een pleister op de hiel, in afgetrapte schoenen. Naast elkaar banen de vrouwen zich een weg door de klanten.

Gemor. „Ik kom alleen voor een pakje sigaretten.”

„Ik wil alleen maar kijken of ik een prijs in de Lotto heb.”

„Ik ben ook beduveld door jullie krantje.”

„Heb je echt geen tijd voor neusdruppels en paracetamol?”

„Straks krijgen we hier allemaal nog de Corona.” Er valt een doodse stilte. Dit hakt er in.

Als het tweetal terugkomt, is het probleem niet opgelost. De medewerkster heeft niets over korting op bitterkoekjes gevonden, mevrouw houdt voet bij stuk. De bedrijfsleider

komt erbij. Die heeft aan een blik genoeg. „Betaal die 40 cent maar!”

„Als u dat maar niet van mijn salaris aftrekt.” Zorgvuldig doet de dame de centjes in een beursje, afgesloten met een koordje. Zo heb ik ze in vervlogen tijden in de kerk gezien. Ze loopt triomfantelijk naar buiten en prop broden van de aanbidding in de tassen aan haar gammele fiets. Mijn fiets staat naast de hare. Ik zie een stralende lach. De wc-rollen, ook in de aanbidding, bungelen aan haar stuur. Zwabberend rijdt ze weg. Die moet thuis vast veel mondjes vullen en die koters moeten ook naar school. En als ze niet goed ontbeten hebben, krijgen ze het in hun klas keihard voor hun kiesjes.

Op school hebben ze veel lesuitval. Vaak les van minder ervaren en onbevoegde leerkrachten. Voor bijles is er geen geld. Ik heb het zelf op de lagere school in de Ceaciliastraat meegemaakt. Alleen maar weeskinderen en kinderen uit een achterstandswijk. Ze zijn van een dubbeltje nooit een kwartje geworden. Voor de oudjes wordt door alle media-aandacht tegenwoordig goed gezorgd. Maar voor duizenden kansarme kinderen zijn grote investeringen in het onderwijs nodig.

Dames en heren van het kabinet, gebruik je verstand. Trek je portemonnee, en investeer in onderwijsrechtvaardigheid. Voor wie? Voor de kinderen van die dame met dat mooie gezicht. Misschien blijft er dan voor mamma wat over voor een nieuwe kleurshampoo.

„Het gaat er vooral om dat je zelf wilt”

Merel, Savanna, Oumaima en Fleur tussen de draaibanken van hun Leidse instrumentmakers School. Zaterdag houdt die de laatste open dag van het jaar. FOTO HIELCO KUIPERS

Relevante techniek, echt voor meiden

De Leidse instrumentmakers School (LIS) levert technici aan topinstellingen, universiteiten en high-tech industrie in binnen- en buitenland. 'Het klinkt als een opleiding voor jongens, maar is ook leuk voor meiden', meldde de mbo-opleiding kort voor de open dag van zaterdag. We namen de proef op de som en lieten vier LIS-meiden vertellen over hun keuze voor techniek en de school.

Het enthousiasme op het Bio Science Park blijkt groot. Want wat

doen ze een uitdagende en uiteenlopende dingen! Zo verbeterde Oumaima een apparaat voor de bestraling van tumoren - waarop het bedrijf in kwestie de Alphense via website en Instagram uitgebreid prees. Fleur uit Roelofarendsveen buigt zich voor Naturalis over de voeten van een voor Japan bedoelde replica van de T-Rex. Toen die op ware grootte werden geprint, waren in de botten geen uitsparingen gemaakt voor de constructie. Omdat boren de kunststof laat smelten, moet ze en lans op maat maken die gecontro-

Meiden willen meer meiden naar hun Leidse instrumentmakers School lokken

leerd warm kan worden. Een echte uitdaging.

Maar wat merkten ze op eerdere open dagen waar ze zich als ambassadeurs van de school opwierpen? Dat vooral de moeders van 'kandidaten' zich zorgen maken. „Die willen weten of meiden hier wel goed worden behandeld en of leraren niet te snel denken dat ze toch het inzicht missen”, onderzocht de Haagse Savanna (19). Vol overtuiging kan ze dan melden dat iedereen hier hetzelfde is. Dat de man-vrouw verhouding op de 310 leerlingen tellende school ruwweg negentig tegen tien procent is, heeft volgens Merel uit Leiderdorp ook voordelen. „Als je een probleem hebt, valt dat eerder op.”

Breed

Oumaima laat graag weten altijd 'met respect te zijn behandeld', mede door de gedeelde liefde voor techniek. Dat vrouwen daar minder mee hebben, heeft Fleur nooit geloofd. Want wat zag ze als jonge meid - die niets met Barbies had, en alles met Lego, K'nex, in bomen klimmen en met visnetjes in modder poeren? Dat haar moeder in de aanloop naar het Veense corso net zo hard aan de wagens werkte als de mannen. „Het kón dus.”

Het mooie bij de LIS is, vinden ze, dat techniek er zo breed is.

Voordat je een instrument ontwerpt en maakt dat problemen moet oplossen waar pakweg onderzoekers, productontwikkelaars, medici, ruimtevaarders en machinbouwers mee worstelen, bedenken je eerst goed of het aan hun eisen zal voldoen. Ook reken je alles door. Tenminste, wanneer je de opleiding van Research Instrumentmaker volgt, zoals de dames in kwestie. Het is een opleiding die vier jaar duurt, tenzij je dubbel wilt afstuderen. Dan ben je een jaar extra bezig, weet tweedeaars Savanna. Zij doet 'glas' én 'metaal', wat haar voor werkgevers als Shell, DSM en Unilever extra aantrekkelijk zal maken. Hun researchafdelingen hebben nu eenmaal een chemische kant, waar glas een grote rol speelt, maar voor allerlei meetapparatuur zijn net zo goed metaalbewerkingen nodig. Inmiddels is er ook een driejarige opleiding tot instrumentmaker. Daar draait alles om het maken van wat anderen hebben bedacht.

Of meiden techniek echt leuk vinden, heeft Savanna op open dagen al snel door. Ze weet dat het wel goed zit als ze zelf op haar afstappen en dingen vragen als 'wat is dit voor machine?' Of: 'hoe zit dat?' „Maar ik had het ook een keer dat een vader stralend rondliep en zijn dochter een beetje op

Open dag van zaterdag kan levens veranderen

de telefoon zat te kijken. Dat wordt niks, voelde ik meteen al. Want het gaat er vooral om dat je zelf wilt.”

„Volg je hart”, noemt Merel dat. „Op sommige punten zijn we als meiden in het voordeel”, weet Oumaima. „Zo is onze fijne motoriek beter en werken we vaak wat netter dan jongens. Dat zie je al aan de koffer: bij mij zit alles netjes opgeborgen. Jongens doen gereedschap, blaadjes en materiaal nog wel eens door elkaar.”

„Van de dingen die we maken, halen we ook zorgvuldiger de scherpe kantjes af”, is Merels indruk. Voor haar afstuderen in juni is ze druk doende met een laserparaat dat bloedvatjes dichtbrandt bij ongeboren tweelingen van wie de een veel sneller groeit dan de ander. „Het ontwerp is klaar en werkte bij de simulatie zo goed dat iedereen trevreden was. Voordat we het apparaat echt gaan maken, is er ook al patent op aanvraagd.” Het smaakt voor haar

naar meer: zodra ze deze zomer haar diploma op zak heeft, gaat ze Gezondheidszorg-technologie studeren aan de Hogeschool Rotterdam.

Relevant

„Waar we hier voor opleiden - het verder brengen van wetenschap en innovaties - past ook heel goed bij wat vrouwen willen. En dat is: dingen doen die heel relevant zijn”, meldt directeur Godelieve Bun. „Er is ook een goede boterham mee te verdienen en leerlingen met een diploma op zak zijn zeer gewild.” Dat het aantal vrouwelijke leerlingen desondanks laag is, wijt ze vooral aan verkeerde aannames. Dat het werk vies zou zijn, bijvoorbeeld. Nou, dan heeft niemand de keurige handen van de vier dames gezien.

Uiteindelijk zal het wel bijtrekken, verwacht de directeur. Dat gebeurde ook bij 'haar' Technische Universiteit in Delft. „Toen ik daar werktuigbouwkunde studeerde, was drie procent vrouw. Inmiddels is dat dertig procent.”

Het is een percentage waar ook zij met haar school naar streeft. „Wetenschappelijk onderzoek wees namelijk uit dat je dan geen uitzonderingspositie meer hebt en je nooit meer dingen hoort als 'Ik help je wel even, meisje.’” Het zijn

dingen die Fleur zelfs niet hoorde toen ze op de vmbo het enige meisje was dat metaal deed. Want wat zagen de jongens? Dat ze net zo hield van 'knallen en doorgaan' als zij.

Die mentaliteit komt haar ook op de LIS van pas. „Je moet hier veertig uur per week aan de bak”, weet de directeur. „En vaak gooien leerlingen er nog een scheepje bovenop. Om een beetje te snappen wat we hier doen, is het wel handig dat je voor wis- en natuurkunde minstens zesjes hebt gehaald.”

Wie op de open dag de smaak te pakken krijgt, kan zich opgeven voor een meeloopdag. Willen meiden met meelopen, dan kunnen ze dat aangeven.

Paul van der Kooij

De open dag van de Leidse instrumentmakers School duurt zaterdag van 9.00 tot 13.00 uur. Een presentatie maakt onder meer duidelijk welke vakken aan de Einsteinweg 61 worden gegeven en wat je met een diploma allemaal kunt worden. Ook zijn er demonstraties glasblazen, optiek en micromechanica. Zit het een beetje mee, dan ga je met een zelf samengesteld olielampje naar huis. Wie dat wil kan in gesprek gaan met studenten en docenten. Aanmelden voor de open dag kan via www.lis.nl

Har's glimlach

De wereld staat letterlijk in brand. We worden immuun voor de wreedheden. Kunnen we nog wel met een glimlach genieten van de kleine juweeltjes die iedere dag voorbij komen? Har Meijer wel. Hij kijkt, luistert en tekent dit kleingoed voor u op.